

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hyperaspistes Diatribae Aduersus Seruum Arbitrium Martini Lutheri

Erasmus, Desiderius

Coloniæ, 1526

VD16 E 3030

6 Locus de Scepticis refellitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34433

Optime Erasme, p me miser & fragile uasculū suū,
ut felici hora (qd ex corde rogo p rem misericordia
rū p Chrīm dñm nr̄m) hoc libello ad te ueniā, & cha
rissimū frēm lucrificiā. Nā & si male tu sentis &
scribis de libero arbitrio, tñ a me tibi nō paruā de
benī grāe, qd mihi meā sniam reddidisti lōge firmi
orē, cum uiderē causam liberi arbitrii a tali tantoq;
ingenio, summis uiribus agi, & adeo nihil pagi, ut
peius habeat q̄ antea. Qd euidēs est argumētū, Lis
berē arbitriū eē merē mendaciū, qd exēplo mulier
is illius euāgelicāe, q̄ plus a medicis curat, eo peius
h̄. Cumulata igit reddet tibi a me grā, si p me cer
tior fias, sicut ego p te firmior. Verē utrunq; donū
est spūs, nō opus officiī nr̄i. Quare orādus est Deus
ut mihi os, tibi uero & oībus cor aperiat, sitq; ipse
magister corā in medio nostri, q̄ in nobis loquat &
audiat. A te uero, mi Erasme, sinas hoc me impetra
re, ut sic ego tuā fero in his rebus ignoratiā, ita tu ui
cissim, feras meā infantiā. Nō uni dat cūcta Deus.
Nec oīa possum⁹ oēs, seu ut Paul⁹ ait. Distributōes
donorū sunt, idē aut spūs. Reliquū igit est, ut dona
mutuas opas tradāt, & alter suo dono alteri⁹ onus
& penuriā portet, sic implebimus legē Chrī.

¶ Principio aliqua capita prāfatiōis tuæ p
currere uolo, qbus nō nihil causam nostrā grauas,
& tuam adornas. Primo illud, qd etiam alijs libel
lis peruicaciā asserēdi in me rephendis. Et in hoc li
bello dicis, te adeo nō delectari asseritōibus, ut facis
le in Scepticorū sniam pedibus discessurus sis, ubi
cunq; per diuinā scripturarum inuiolabilem au
toritatem & Ecclesiā decreta liceat, qbus tuum sen
sum ubiq; libens submittis, siue assequeris qd prae

A 3 scribit

*affirmatio
delectari*

scribit, siue nō assequeris, Hoc ingeniū tibi placet.
Hæc (ut par est) accipio a te beneuolo animo dici
& qui pacis amans sit. Sed si alius diceret, forte
meo more in eum ferrer, Verum nec pati debeo,
te, licet optime uolentem, ea opinione errare. Nō
est em̄ hoc Christiani pectoris, non delectari asser-
tionibus, immo delectari assertionibus debet, aut
Christianus nō erit. Assertionem autem uoco (ne
uerbis ludamur) constanter a dhærere, affirmare,
confiteri, tueri atq; inuictum perseuerare, nec ali-
ud credo, uox hæc latinis uel nostro usu & seculo
significat. Deinde loquor de rebus illis asserendis
quæ nobis traditæ sunt diuinitus in sacris literis,
Alioqui neq; Erasmo, neq; alio quouis magistro
opus nobis est, qui doceat, in rebus dubijs uel in-
utilibus ac nō necessarijs, nō modo stultas, sed etiā
ipias eē asseriones, pugnas & rixationes, q̄s Pau-
lus nō uno loco damnat. Nec tu de ijs hoc loco di-
cis, credo, nisi uel ridiculi oratoris more, aliud p̄su-
mere & aliud tractare uelles, uelut ille ad Rombū
uel impij scriptoris insania, articulū de libero arb.
dubium, aut non necessarium eē contendas.

Confessio

¶ Absint a nobis Christianis Sceptici & Acade-
mici. Absint uero uel ipsis Stoicis bis pertinacio-
res assertores, Paulus apostolus, quoties rogo Ple-
ropheriam illam exigit, id est, certissimam illam,
ac firmissimam conscientiaē asserionem? Ro-
manorum decimo confessionem dicens, Ore con-
fessio fit ad salutem, Et Christus, Qui me confite-
tur coram hominibus, confitebor & ego eum co-
ram patre meo, Petrus rationem reddere iubet de
ea quæ

ea quæ in nobis est spe. Quid multis opus est? Nihil apud Christianos notius & celebratius, quam assertio. Tolle assertiones, & Christianismum tulisti. Quin spiritus sanctus de cœlo illis datur, ut clarificet Christum & confiteatur usque ad mortem, nisi hoc non est asserere, ob confessionem & assertionem mori. Denique adeo asserit spiritus, ut etiam ultro inuadat & arguat mundum de peccato, uelut laceffens pugnam. Et Paulus Timotheum iubeat increpare, instareque importune. Quam uero mihi festius fuerit ille increpator, qui ipse, quod increpat, neque certus credat, neque constanter asserat, ad Anticyram, scilicet illum mitterem. Sed ego longe stultissimus, qui in re clariore quam sol est, uerba & tempus perdo. Quis Christianorum ferat, Assertiones esse contemnendas? hoc esset aliud nihil, quam semel totam religionem ac pietatem negasse, aut asseruisse, nihil esse religionem aut pietatem, aut ullum dogma. Quid ergo tu quoque asseris, non delector assertionibus, & hoc ingenium te malle quàm diuersum?

¶ Verum tu te confitendo Christo, & dogmatibus eius, hic nihil uoles dixisse. Recte moneor. Et ego in gratiam tui, meo iuri, & mori cedo, ac de animo tuo nolo iudicare, in quod aliud tempus uel alijs id referuo. Interim, ut linguam & calami corripas, & deinceps tibi temperes a talibus uerbis moneo, nam utcumque animus sit integer & candidus, oratio tamen, quæ animi character esse dicitur, non talis est. Si enim causam lib. arb. non necessariam scitu, nec ad

B

+

Chrm